

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Uitsluitend verzonden via internetconsultatie.nl

Datum: 18 mei 2018

Betreft: Wijziging Awb stroomlijning omgevingsrecht

Geachte heer, mevrouw,

Nederland kampt met een woningtekort. Betrokkenen waaronder de verantwoordelijk Minister, spannen zich in om de woningbouwproductie aan te jagen. Ook marktpartijen zijn bereid hun bijdrage te leveren om op toekomstbestendige wijze in de maatschappelijke behoefte aan nieuwe woningen te voorzien. Zo hebben marktpartijen onder leiding van de NEPROM (brancheorganisatie voor projectontwikkelaars) gisteren tijdens de Dag van de Projectontwikkeling een routekaart voor duurzame verstedelijking¹ gepresenteerd.

Een belangrijk onderdeel van de strategie vormt het verkorten van procedures en doorlooptijden. Dat sluit overigens goed aan bij de in de Crisis- en herstelwet en onder de Omgevingswet ingezette lijn om te versnellen en processen te 'ontslakken'.

Dat dit een belangrijk punt van aandacht is, blijkt ook uit het eergisteren door Stec uitgebrachte en in opdracht van de NVM uitgevoerde onderzoek naar de tijdsduur van woningbouwplannen.² Hieruit volgt dat veel woningbouwprojecten vertraging ondervinden. Een van de belangrijkste knelpunten in de vertraging vormt de bestemmingsplanprocedure.

Het is tegen deze achtergrond dat wij concluderen dat de voorgestelde 'wijziging Awb stroomlijning omgevingsrecht' niet adequaat is. Belangrijkste drie aandachtspunten zijn volgens ons de volgende onderwerpen. Ten eerste zou voor een betere aansluiting op de Omgevingswet gezorgd kunnen worden. Ten tweede is nodig dat voor alle besluiten beroep in eerste en enige aanleg open blijft staan bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, die binnen zes maanden uitspraak doet. Ten derde is het wetsvoorstel op het gebied van faseren, flexibilisering en versnellen voor het overige niet opportuun in onze ogen. Op deze drie punten zullen wij hieronder ingaan.

¹ Zie www.neprom.nl

² Zie www.stec.nl

Aansluiting op de Omgevingswet

Waarom is er niet gekozen voor een specifieke procedure over samenhangende besluiten in het fysiek domein maar voor een uniforme procedure in de Algemene wet bestuursrecht? Wij delen de visie van de VNG en G4 op dit punt.

Wij achten op voorhand overigens ook niet aannemelijk dat er buiten het fysiek domein en in bijvoorbeeld het sociaal domein veel behoefte is aan of er veel gebruik gemaakt gaat worden van de voorgestelde coördinatieregeling. Logischer zou zijn haar in het stelsel van de nieuwe Omgevingswet op te nemen.

Aangezien de procedurekeuze in de Omgevingswet duidelijk bij de initiatiefnemer wordt gelegd, past een voor het bestuursorgaan facultatieve status van de coördinatieregeling niet goed in het toekomstige stelsel. In onze ogen zou de aanvrager hierbij leidend moeten zijn. Dit past ook bij het faciliterend karakter van de Omgevingswet en de cultuuromslag die wordt beoogd.

Rechtsbescherming

Gerechtelijke procedures gaan langer duren door het voorstel, omdat niet alle besluiten eronder vallen. Daardoor verkeren betrokkenen langer in onduidelijkheid. Dit betekent een verslechtering van de rechtsbescherming. Wij vragen ons in alle gemoede af of er wel voldoende tegemoet is gekomen aan de opmerkingen van de VNG en de G4 op dit punt, door alleen bij projectbesluiten beroep in één instantie en een beslissing binnen zes maanden te laten gelden. Dat zou volgens ons bij alle besluiten zo moeten zijn, en niet pas zodra tegen minstens één van de samenhangende besluiten rechtstreeks beroep openstaat bij de hoogste rechter. Aangezien de Omgevingswet van de initiatiefnemer en het bestuursorgaan op het gebied van afstemming aan de voorkant het een en ander verwacht qua participatie, is ons voorstel een verantwoorde en passende werkwijze. Risico is anders dat er na de investering die wordt gedaan in het voortraject alsnog een lange gerechtelijke procedure volgt, waarmee er geen sprake is van een win-situatie maar van extra vertraging.

Ons is bovendien niet helemaal duidelijk wat het voorstel betekent voor de versnelde uitvoering van bouwprojecten en de versnelde uitvoering van lokale en (boven)regionale projecten van nationale betekenis op grond van de Crisis- en herstelwet.

Faseren, flexibiliseren en versnellen

Tot slot merken wij op dat de memorie van toelichting niet duidelijk en enthousiasmerend genoeg is over het volgende. Waar gemeenten keuzemogelijkheden krijgen in de voorgestelde procedure, bijv. art. 3:23 lid 1, art. 3:23 lid 3 en art. 3:25 lid 3 Awb, zou de onderliggende gedachte van de coördinatieregeling, bundeling en daarmee volgens ons ook versnelling, beter gecommuniceerd kunnen worden. Nu kan het bestuursorgaan termijnen eenvoudig verlengen. Dat komt de eenduidigheid en de duur van de procedure niet ten goede.

Wij verzoeken u bovengenoemde aspecten bij de verdere uitwerking te betrekken. Wij staan open voor nader overleg over dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,

jurist